

Vladislav Vančura – ROZMARNÉ LÉTO

Tento způsob léta, zdá se mi poděkud nešťastným. Je chladno a můj dech, jakkoliv jsem nepozřel vody, je mrazivý. Který měsíc nám zbývá, jestliže ani červen není dost vhodný, abychom pečovali o zdraví a o tělesnou čistotu?

Jaroslav Hašek – DOBRÝ VOJÁK ŠVEJK

Poslušně hlásím ...

paní Müllerová: Milostpane, milostpane. Tak nám zabili Ferdinanda!

Josef Švejk: Kterýho paní Müllerová? Já znám dva. Jednoho, ten je sluhou drogisty Průši a vypil mu tam omylem nějaký mazání na vlasy!

paní Müllerová: Ale milostpane, pana arcivévodu z Konopiště! Toho tlustýho, nábožného!

Bohumil Hrabal – OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY

Tomu chlapovi není nic svatý!

Ota Pavel – SMRT KRÁSNÝCH SRNCŮ

Pane inspektore, ta lednice nemá vnitřek. Vždyť jste mi poslal bednu... „Jó, pane doktore, to se nedá nic dělat. To je jako s tím rybníkem. Ten taky neměl vnitřek a jinak vypadal moc hezky. -Dokonalé! „Jé Popříčku, to je zázrak, ta krása, příroda vypadá jak samý kýč.“ A tatínek horlivě kýval a richtoval pruty a v duchu se modlil, aby se zatáhla v noci obloha, poněvadž jak bude nebe zbavené hvězd a měsíce, budou žrát ryby jako divé a nadšení pana profesora bude stoupat a stoupat a stoupat až zítra vyvrcholí větou: „Tak mi tu dámu přiveďte.“ - Ředitel firmy Elektrolux využije známosti Poppra a velmi významného malíře a žádá Lea, aby přesvědčil umělce a namaloval jeho ženu Irmu. Jelikož Leo je tajně zamilován do Irmu dělá, co může, aby se tak opravdu stalo. Zvláštní. „Tak mi tu dámu přiveďte ukázat.“ - A tak se opravdu stane. Neuvěřitelné. ... Byla to vlastně krásná zahrada anebo také zámecký park, ale jinak to byla zahrada smrti, mohla se jmenovat „smrt krásných srnců“. Už před časem sem přišel Karel Prošek, vzal Holanovu hlavu do dlaní a nasměroval ji na hnědou tečku v té stráni: „Holane běž!“ - Když bylo nejhůř, tak Leo využil psa Holana a obstaral si také jednoho srnce pro své syny. Leo měl v ten den opravdu velké štěstí, mohl také umřít. ... Nejsmutnější bylo, jak za války vezl našeho psa Tamíka a kočku staré paní Löwyové autobusem do Prahy k odevzdání, protože židi je nesměli mít. Kočka se mu v autobuse strachy podělala a on musel vystoupit, nechat ujet autobusem a umýt ji ve sněhu.

Ladislav Fuks – SPALOVAČ MRTVOL

V polovici května 1945 – po válce – viděl pan Kopfrkingl okénkem sanitního vlaku na jakémisi nádražíčku malého německého města zástupy vyhublých lidí, vracejících se domů. Zdálo se mu, že mezi nimi poznává nějaké známé tváře, tvář jakéhosi pana

Strausse a Rubinsteina a starou tvář doktora Bettelheima a nějakého mládence, snad jeho Jana, a také nějakou ženu, která mu přišla známá. Usmíval se, byl by jim rád zamával, ale právě měl ruku v kapse a právě v té kapse něco nahmatal. Byl to kousek nějakého provázku a kostka cukru. A tak se jen obrátil do kupé a řekl bezrukým a beznohým:

„Šťastné lidstvo. Spasil jsem je. Jistě už nikdy nebude na světě pronásledování, nespravedlnost a utrpení, jistě už ne, ani koně? Pánové, teď nastává ten nový řád.“

Z komína pražského krematoria šel žlutavý dýmek, v té chvíli tam právě spalovali morfinistu.

Karel Čapek – BÍLÁ NEMOC

Dr. Galén: Ne! Válka ne! Nesmí být žádná válka! Poslyšte, ne, válka nesmí být!

Výkřiky: Co to říkal? Zrádce! Zbabělec! Mažte ho!

Dr. Galén: Musí být mír! Pust'te mne - já jdu k maršálovi -

Výkřiky: Urazil maršála! Na lucernu! Zabte ho!

Hlučící zástup se zavře kolem Doktora Galéna. Zmatená vřava.

Zástup se rozestupuje. Na zemi leží Dr. Galén a jeho kufřík.

Syn kopne do něho: Vstávej, potvoro! Koukej mazat, nebo -

Jedem ze zástupu klekne k ležícímu: Počkat, občane. Ono je po něm.

Syn: Žádná škoda. O jednoho zrádce míň. Sláva maršálovi!

Zástup: Ať žije maršál! Maršál! Mar-šál!

Syn otevře kufřík: Hele, byl to nějaký doktor! Rozbílí lahvičky s léky a dupe na ně. Tak! Ať žije válka! Ať žije maršál!"

Názor na dílo: Dílo je jedinečné svou naléhavostí a také tím, že nutí čtenáře přemýšlet a klást si otázky - tedy nebýt jen jakousi stádovou ovcí. Protože největší nebezpečí pro lidskou společnost se skrývá ve slepém následování davu a nahrazení vlastních názorů názory fanatiků. Dílo mi přišlo opravdu téměř "šílené". Ukazuje myšlení lidí, které nemá žádnou logiku. Ale právě o to nejspíš autorovi šlo, ukázat, jak je válka blízko a že si za ni můžeme vlastně sami, svým uvažováním.

Karel Čapek – VÁLKA S MLOKY

To je z toho, že vy lidé pořád chcete nějaké války nebo co. Strach o peníze, to je to celé. A tomu se říká krize, pane." Kapitán J. van Toch maličko zaváhá, nemá-li se dát s vámi do řeči o národohospodářských otázkách; dnes se totiž o jiném nemluví. Jenže tady před

Tana Masou je na to příliš horko a lenivo; i mávne kapitán van Toch rukou a brumlá: „Ono se řekne, perly! Pane, na Cejloně je mají vybrakované na pět let, na Formose je zakázali lovit - A tož prý, koukejte, kapitáne van Tochu, abyste našel nová loviště. Zajed'te na ty zatracené ostrůvky, třeba se na nich najdou celé lavice škeblí - -"

Viktor Dyk – KRYSAŘ

A krysař zapískal na svou píšťalu.

Nebyl to však tenký, tlumený tón, kterým vábil myši. Zvuk zněl plně a mocně; srdce při něm prudce zabušilo, krok bezděčně se zrychlil a probouzelo se — tiše, oh, tiše! — vše, co dřímalo hluboko v nitru. Ale jak rychle tato píseň šla ze snu v život a z života v smrt! Jaké to tragické a veliké vzpětí! Jak jímavý a nezapomenutelný hlas!

Krysař pískal.

Šílená slyšela zvuk píšťaly. Smích její zchladl na rtech a mizel; a náhle — poslední ozvěna jejího smíchu se ještě vracela — vypukla v pláč. Slzy kanuly jí z očí. Bylo jí, jako by Agnes brala ji za ruku a děla jí: „Pojď!"

Šla za krysařem.

Krysař vyšel na ulici. Mocně a silně zněla jeho píšťala. Kdo ji slyšel, propadl krysařovu svodu. Ustal od své práce a šel. Nedořekl slova a šel.

Pradleny praly na dvoře domu Erhardtova. Byly mladé a svěží a hovořily o svých milencích. Ale krysař hvízdal, a zapomněly na bělostné prádlo i na chtivé milence a šly za krysařem.

V dílně Froschově pracovali truhláři. Robili lože a chválili krásu svých milých. Ale píšťala krysařova nedala jim dokončiti práci a hovor. Šli za krysařem.

Elsbeth, květinářka a dohazovačka, přemlouvala právě počestnou Susu Tölschovou, sirotka sloužícího u radního Lamberta. Cinkala zlatými dukáty, opíjejícími sluch i oči. Ale právě když Susa podléhala svodům staré kuplířky, líčící dobré bydlo a blahý osud, zazněla píseň krysařova. A Elsbeth i Susa šly za krysařem.

Dělníci v dílně Strummově stříhali vzácná sukna. Slyšíce však zvuk píšťaly krysařovy, nechali vzácné látky a hovoru o dálných mořích a velikých přístavech a šli tam, kde zněla píseň krysařova, zároveň vábivá a teskná.

Míjeli krčmu U žíznavého člověka. Krčmář Röger stál ve dveřích v nízké své čepici, vždycky připraven skloniti se a usmáti. Černá Líza stála za jeho zády, ukazujíc se a skrývajíc, vždy připravena usmívat se a milovat. Píšťala krysařova odvedla Rögera i Černou Lízu, jako bere dravá voda břeh.

Píšťala krysařova probouzela staré sny a staré hoře. Zhýřilec naklonil svou hlavu; za zvuku píšťaly viděl matku, dávno mrtvou, hladící čilko kučeravého hochy, jehož dávno není. Za zvuku píšťaly viděl smutné oči děvčete, které zhanobil. Za zvuku píšťaly viděl svoji budoucnost: prázdné, bědné, hanebné stáří!

Frejřka Dora, nejnestoudnější v městě, vzpomněla si na hochy s modrýma očima, kterého kdysi dobře milovala. Vzpomněla si na smrt zrazeného. A vzpomněla si na všechny ty, kteří pak přišli. A vzpomněla si na opovrženlivé pohledy těch, kteří plaše odcházejí před svítáním. A vzpomněla si na vrásky, které ráno viděla v zrcadle.

Píšťala krysařova rozněcovala jiskry, dávno uhaslé popely; vracela dávno zašlé a zapomenuté.

Stále rostl počet těch, kteří šli za krysařem. Radnice se vyprázdnila; div divů, ctihodní konšelé šli za ním. Chrám svaté Trojice se vyprázdnil; šli za ním kněz, kostelník, ministranti, šli za ním kající i svatebčané, truchlící a doufající.

Píšťala krysařova pudila dále. Zástup šel mlčky za ní. A ve všech těch zašlých srdcích, zubožených duších, zaprášených cestou, zkažených hříchy, ve všech těch srdcích vzbouzela se čistá jakás touha.

Alexandr Sergejevič Puškin – EVŽEN ONĚGIN

„Já píši vám - co mohu více?
Co ještě mohu dodati?
Ted' vím, že máte právo sice
mne pohrdáním trestati,
leč ještě věřím, nešťastnice,
že mne váš milosrdný soud
nemůže přece zavrhnout.
Já nejdřív mlčeti jsem chtěla;
a věřte: nebyl byste znal
nikdy můj ostýchavý žal,
kdybych jen stín naděje měla,
že třeba jednou za týden
vás u nás na vsi uzřím jen,
abych vám slůvko mohla říci
a v duchu vaši tvář a hlas
než znovu navštívíte nás,
dnem nocí abych mohla stříci...
Však řekli, že jste samotář.
Že na vsi nudíte se, víme.
A z nás věru nejde zář,
třebaže ze srdce vás ctíme.

Karel Hynek Mácha – MÁJ

Byl pozdní večer – první máj –
večerní máj – byl lásky čas.
Hrdliččin zval ku lásce hlas,
kde borový zaváněl háj.
O lásce šeptal tichý mech;
kvetoucí strom lhal lásky žel,
svou lásku slavík růži pěl,
růžinu jevil vonný vzdech.
Jezero hladké v křovích stinných
zvučelo temně tajný bol,
břeh je objímal kol a kol;
a slunce jasná světů jiných
bloudila blankytnými pásky,
planoucí tam co slzy lásky.

Jaroslav Vrchlický – NOC NA KARLŠTEJNĚ

Karel IV. - Nebylo by to moudré, moje Eliško, jako nebylo moudré, že jsem pro ohledy státní tebe tak dlouho zanedbával. Však příroda včas sama nás poučí. Cit, jež vložil Bůh nám do srdce, jest všemohoucí. Slyšelas sama, jak toužil jsem po tobě. - Ted' však jsem tvůj - a tím již zůstanu! Bud' žehnána na věky, má duše!

Alžběta - Jsem trestána dosti strachem, jež jsem vystála. Ó, nedůvěra jest největší zlo na světě! Jak mohla jsem jen domnívati se, že by stín mohl padnouti na tebe, to si neodpustím do smrti.

Karel IV. - Já ti z duše vylíbám každý nejmenší stín lítosti a smutku!

Victor Hugo – CRÁM MATKY BOŽÍ V PAŘÍŽI

Jednoho krásného jitra v neděli zvané Quasimodo bylo po mši odloženo v chrámu Matky Boží malé živé stvořeníčko. ... Bylo zvykem vystavovat na tomto místě nalezené děti k veřejné dobročinnosti. Tam si je vzal, kdo chtěl. Před dřevěným „lůžkem“, kam se děti odkládaly, byla měděná miska na almužny.

Rozběhl se a přinutil i ji, aby běžela, neboť nepouštěl její ruku; zamířil rovnou k šibenici, ukázal na ni prstem a řekl ledově: „Vol mezi námi dvěma!“

Vytrla se mu z rukou, klesla u paty šibenice a objala tu smutnou oporu. Pak se pootočila svou krásnou hlavu a podívala se přes rameno na kněze. Řekl bys svatá Panna pod křížem. Kněz zůstal bez hnutí, s prstem zdviženým k šibenici, stále v témž postoji, jako socha.

Konečně mu cikánka řekla: „A přece mi nahání méně strachu než vy.“

Tu spustil zvolna paži a díval se úplně zdrcen na dlažbu.

„Kdyby ty kameny mohly mluvit,“ šeptal, „řekly by: Ano, to je člověk velice nešťastný.“

Pak pokračoval. Dívka klečící pod šibenice a ztracená v záplavě dlouhých vlasů nechala ho mluvit bez přerušení. Mluvil nyní hlasem naříkavým a mírným, což bolestně kontrastovalo s povýšenými a strohými tahy jeho obličejů: „Já vás miluji. Ano, ano, je to pravda. Ale z toho ohně, který mi spaluje srdce, neproniká navenek nic. Ach, dívka, spaluje mě ve dne v noci, ano, ve dne v noci, což to nezaslouží soucitu? Říkám vám, moje láska plane dnem i nocí, to jsou muka. Ach, trpím příliš, ubohé dítě! Ujišťuji vás, že takový cit je hoden soucitu. Vidíte, že s vámi mluvím mírně. Přál bych si, abyste se mě už tolik neděsila. Konečně, miluje-li muž ženu, není to jeho vina! Ach můj bože, což mi nikdy neodpustíte? Budete mě stále nenávidět? Je tedy všemu konec? Vidíte to právě mě činí zlým a mě samému hrozným.“

Tu pozvedl Quasimodo zrak opět k cikánce a viděl, jak se její tělo tam v dáli na šibenici otřáslo pod bílým šatem posledními záchvěvy smrtelného zápasu; pak sklonil zase zrak k arcijáhnovi, který ležel již dole pod věží a neměl lidské podoby, a řekl se vzlykotem vycházejícím z hloubi jeho hrudi: „Ach, všechno, co jsem miloval.“

Edgar Allan Poe – HAVRAN

V půlnoc kdysi v soumrak čirý chorý bděl jsem sám a sirý,
v knihy staré, zapomněné ukláněl jsem bledou líc;
skoro schvátilo mne spaní, an ruch lehký znenadání
ozval se jak zaklepání na mé dvěře a zas nic.

„Chodec to snad,“ pravím k sobě, klepá to a více nic,
pouze to, a pranic víc.“

Gustav Flaubert – Paní Bovaryová

"Přece ho miluji." Říkala si.

Nic naplat! Není šťastna a nikdy šťastna nebyla. Kde se jen bere ten pocit životní nedostatečnosti, té náhlé zpuchřelosti věcí, o něž se opírá? Ale je-li někde na světě silná a krásná bytost, rytířská povaha plná vznětu a zároveň i jemnosti, srdce básníka v těle anděla, lyra s kovovými strunami vyhrávající k nebi svatební písně, proč ji náhoda s ní nesvede? Och, jak nemožné! Ostatně, nač se za něčím pachtit? Vždyť to nestojí za to! Všechno lže! Každý úsměv jen zastírá omrzelé zívání, každá radost nějakou kletbu, každá rozkoš svůj hnusný rub, a nejsladší polibky zanechávají na rtech nesplnitelnou touhu po vyšší rozkoši.

Ve vzduchu kovově zaharašilo a klášterní zvon se ozval čtyřmi údery. Čtyři hodiny! A jí se zdálo, že tam sedí na lavičce už věčnost! Ale do jediné minuty se vejde celé moře vášní, jako celý dav lidí na malý prostor.

Charles Dickens – OLIVER TWIST

„Hrom do pekla!“ zařval Sikes a zuřivě se židovi vyškubl z ruky. „Pust’ mě!“ Když staříka od sebe odmrští, vyrazil ze světnice a divoce a vztekle vyletěl do schodů. „Bille, Bille!“ křičel Fagin a utíkal honem za ním. „Ještě slovo. Jen slovíčko!“ K tomu slovíčku mezi nimi by nebylo došlo, nebýt toho, že lupič nebyl s to otevřít domovní dveře; marně na ně vynakládal zbytečnou námahu a láteření, když ho udýchaný žid dohonil. „Pust’ mě ven,“ hulákal Sikes. „Nic mi už neříkej, nebo se neznám. Pust’ mě ven, povídám!“ „Jenom slovíčko si dejte říct,“ naléhal Fagin a nahmátl zámek. „Nebud’te – moc – prudkej, Bille.“ Den se probouzel a bylo už dost světla, aby si oba muži viděli do tváře. Letmo se jejich oči střetly; oběma v nich planul oheň, v němž se nebylo možno mýlit. „Chci říct,“ dodal Fagin, aby dal najevo, že si je vědom, jak teď už je všechno předstírání zbytečné, „ne prudší, než dovoluje naše bezpečí. Bud’ te šikovnej, Bille, ale ne moc zbrklej.“ Sikes na to neodpověděl; pouze trhnutím otevřel dveře, které Fagin zatím odemkl, a vyřítel se do liduprázdných ulic.

„Ano hošíčku, půjdeš ‘ ‘ řekl starý pán. „Ty knihy jsou na židli vedle mého stolu.přines je dolů.‘ ‘ Oliver, plný radosti, že může něčím posloužit přinesl s velkým chvatem knihy pod pažďím dolů a s čepicí v ruce čekal na příkaz, co má v knihkupectví vyřídit. „ Řekneš mu, ‘ ‘ pravil pan Brownlow, „žes mu přinesl tyhle knihy zpátky a žes mu přišel zaplatit ty čtyři libry deset, které mu duším. Tohle je pětilibrová bankovka, přineseš mi tedy nazpátek deset šilinků. ‘ ‘

: „Svítal den, když se konečně dostali zase ven. Na ulici se již shromáždil obrovský dav; okna byla plná lidí, kteří kroužili a hráli karty, aby si ukrátili čas; zástupy se strkaly, hašteřily, žertovaly. Všechno dýchalo životem a veselím, jen ta masa temných obrysů v samém středu ne – černé lešení, příčné břevno, provaz a ostatní příšerné parafernálie smrti.“

Bohumil Hrabal – POTŘÍŽINY

Strýčku Pepine, chcete k snídani čaj, kávu, mléko, čokoládu nebo pivo ? Rum !

To je krása. Jak v panoptiku o pohlavní zdravotvědě.

Vaše podlomené zdraví, pivo upevní a spraví.

Vlasy paní sládkové a kašna na náměstí jsou ozdobou tohoto města!

"A *Pepina do kanálu*: Tam si může hulákat, jak chce. Ale ne německy! Všichni členové Správní rady jsou Sokoli."

Vzápětí z kanálu: "Proč bychom se netěšili..."

Co víc si můžu přát: Jsem zdravej - manželka je lazar...

Kerá pak vy ste asi osoba? Néste švagrová?

Francin se zadíval na chodník a sílice svalů mu zvadly v prstech a Francin si hned lehl na otoman jako podťatý a řekl:

– Pepin. –

– Tak konečně uvidím tvého bratra, konečně uslyším svého švagra, švagřička! –

A opřela jsem se o futra oken a tam na chodníku stál člověk, na hlavě oválný klobouček, kárované rajtky zastrčené do zelených tyrolských punčoch, krčil nos a na zádech měl vojenský ruksak.

– Strýcu Jožine, – volala jsem na prahu, – pojdte dál. –

– A kterápak vy jste? – řekl strýc Pepin.

– No já su vaše švagrová, vítajte pěkně! –

– Sakra, to mám štěstí, že mám tak čupr švagrovou, ale kde je Francin? – ptal se strýc a dral se do kuchyně a do pokoje.

– A tady, tak co je s tebou? Ty ležiš? Tož sakra, já jsem k vám přijel na návštěvu, nebudu tady dýl než čtrnáct dní, – hovořil strýc a jeho hlas duněl a řezal se vzduchem jak prapor, jak vojenský povel, a Francin každým slovem byl elektrizován, vyskakoval a namotával na sebe deku.

– Nechajó tě všichni pozdravovat, akorát Bóchalena, ta už má po smrti, nějaké tachonýr jí dal do polena prach a baba, jak to dala do šporherto, tak to vybuchlo a lísklo to babu po čuni a zatřepala se a bylo po ní. –

– Bóchalena? – spráskla jsem rukama, – to byla vaše sestra?

– Ale jaká sestra? To byla kmotřenka, to byla baba, která celé den práskala jabka a bochte a třicet let říkala: Děti, já brzy homřo, nic se mi nesce dělat, jen bech spala...a já jsu taky nějaké maróda, – řekl strýc a rozvázal provázky tlumoku a vysypal na podlahu ševcovské náčiní, a Francin, když uslyšel ten rachot, tak si přiložil dlaně na obličej a naříkal, jako by mu strýc nasypal to obuvnické nářadí do mozku.

– Strýcu Jožine, – řekla jsem a přistrčila pekáč, – vemte si tady buchtičku.

A strýc Pepin snědl dvě buchty a prohlásil: – Jsou nějaké marodné. –

– No né, – padla jsem na kolena a spráskla ruce nad těmi kopyty a kladívky a knejpy a dalším ševcovským nářadím.

– Pozor! – poklekal se strýc, – ať mi to těma vašema vlasama neumažete, ale Francine, farář Zbořil si tak těžce zlomil nohu v kyčli, že bude lazar do smrti. Stréc Zavičák spravoval střechu na kostelní věži a smekla se s ním lavka a stréc letěl dolů, ale chytil se za ručičku hodin, a tak se držel rukama ručičky toho orloje, ale ručička povolila, ze čtvrt na dvanáct ta ručička klesla na půl dvanáctý a stréc, jak se shrkl, tak mu ruce vyjely z tý ručičky a stréc padl dolů, ale tam stojí lípy a stréc padl do koruny jedné té lípy a farář Zbořil, jak se na to díval, tak sepnul ruce a viděl, jak z větve na větev padá stréc Zavičák a pak padl na záda, a farář Zbořil běžel mu gratulovat, ale přehlídl schod a padl a zlomil si nohu, a tak staré Zavičák musel nakládat faráře Zbořila a už ho vezli do prostějovské nemocnice. –

Vzala jsem dřevěné kopýtko na dámskou botku a pohládila je.

– To jsou krásné věci, vid', Francine? – řekla jsem, ale Francin zanaříkal, jako bych mu ukazovala potkana nebo žabu.

– Je to krása, a jaká, – pravil strýc a vytáhl cvikr, nasadil si jej na nos, a ten cvikr neměl skla a Francin, když uviděl ten cvikr beze skel na nose svého bratra, zakňučel, skoro zaplakal a obrátil se ke zdi a pak sebou házel a péra kanape sténala jako Francin.

– A co dělá stréček na Jezerech? – zeptala jsem

Strýc mávl rukou s despektem a vzal Francina za rameno a natočil si ho a velkým hlasem mu s nadšením líčil:

– Tak stréc Metud na Jezerech začal být takové divné, a tak četl v novinách: Nudíte se? Kupte si medvídku mývala. A že stréc Metud neměl děti, tak si napsal na ten inzerát a za týden přišel ten medvídek mýval v bedýnce. No bylo to něco! Jako dítě, s každým kamarádil, ale akorát že co viděl, tak všechno umával, a tak strécovi Metudovi umyl budíka a troje hodinky tak, že už je nikdo nedá dohromady. Pak umyl jedno všechno koření. A pak zase, když stréc Metud rozmontoval bicykl, tak medvídek mýval mu to chodil umávat do potoka a sousedé chodili a říkali: Strýcu Metku, nepotřebujete takové krám? Našli jsme to v potoce!, a jak už přinesli několik sóčástí, tak Metud se jde podívat, a medvídek mýval mu roznosil skoro celé bicykl. Ty buchty jsou ale dobré. A ten medvídek chodil na záchod jedině na almaru, tak celý stavení smrdělo tím záchodem, nakonec všechno museli před medvídkem zamykat, a dokonce museli si i šeptat. Ty buchty jsou dobré, škoda že jsem tak maróda. Ale medvídek dával pozor, kam si dávají klíč, a odemkl si, co před ním kde schovali. Ale nejhorší, že ten medvídek večer dával bacha, a jak stréc Metud dal tetičce hubičku, tak medvídek se sápal a chtěl taky, a tak Metud musel chodit s tetičkou Rozárou na rande do lesa, jako za svobodna, a ještě pořád se otáčeli, jestli medvídek nestojí za nima. A tak se tedy nenudili, až jedné jeli na dva dny a medvídek se tak nudil o tom svatém Duchu, že rozházal ty veliký kachlový kamna v pokoji a doprasil tak nábytek a peřiny a prádlo v kostnu, že stréc Metud sedl a napsal do Moravské orlice inzerát: Nudíte se? Kupte si mývala! A od té doby je vyléčené z trudnomyslnosti. –

Strýc Pepin hovořil a jedl jednu buchtu za druhou, teď hmatl do pekáče, celý pekáč ohmatl, a když nic nenahmatl, mávl rukou a řekl:

– Jsou nějaké maróda.

– Jako Bóchalena, – řekla jsem.

– Co to plandáte za zmaty? – rozkřičel se strýc Pepin, – Bóchalena byla baba, co praskala do sebe jabka, akorát že měla vidění... –

– Z těch jablek? – vpadla jsem.

– Prdlačky! Vidění, no baby mívají vidění, z kostela měla vidění, – kuckal se strýc Pepin, – že nad naším městečkem letí v noci veliké kůň a temu koňovi hořela hřívka a vocas, no a Bóchalena řekla tehda: Bude válka, a ta válka taky byla, ale Francine, to loni bylo naše městečko auf! Baby padaly na kolena, já to viděl taky, nad náměstím a nad kostelem letěl vzduchem Ježíšek! Ale pak se to vysvětlilo, ten malinký pakát! Lolan pásal beránky, a jak cvičily ajroplány a táhly za sebou takové pytel a do toho se střídalo z mašinkveró, tak zapomněli na lano, a to lano jak šlo po zemi, tak se omotalo o nohu Lolana, to je tůze pěkný dítě, s bílými vláskama, a jak ten ajroplán šel vzhůru, šlo i to lano a s ním i Lolan, a nad naším městečkem letěl vzduchem Lolan, ale baby myslely, že to letí Ježíšek, no kór když to lano zavadilo o lípy u kostela a teď Ježíšek padal jako stréc Zavičák z větve na větev, a na zem padl Lolan a povídá – Kde jsou mí beránci? a baby klekaly, aby jim požehnal. –

Vykládal strýc a jeho hlas byl zvučný a jásavý a hřměl pokojem.

Francin se oblékal, teď si natáhl kabát, redingot, rukou si zatlačil kravatu ve tvaru kapustového lupenu, upravila jsem mu kaučukový límec s ohnutými růžky, zvedla jsem oči a dívala se mu do očí, dala hubičku na špičku prstu.

– Na čtrnáct dní? – šeptal. – Uvidíš, že tady zůstane čtrnáct let, a možná i na doživotí! –

Fjodor Michailovič Tolstoj – ZLOČIN A TREST

"Dost!" pronesl rozhodně a slavnostně. " pryč s přeludy, pryč s umělými strachy, pryč s vidinami!... Život neskončil! Copak jsem teď nežil? Ne, můj život nezhasl se životem té staré báby! Dej jí bůh nebe - a dost, drahá paní, měla jste nejvyšší čas jít na odpočinek! Teď je království světla a rozumu a... vůle a síly... a uvidíme! Uvidíme kdo s koho!" dodal povýšeně, jako by mluvil k nějakým temným silám a vyzýval je k boji.

Zabíjet? Zda máte právo zabíjet?" zalomila rukama Soňa.

"Ach Soňo!" vybuchl podrážděně a chtěl se nějak ohradit, ale udělal jen přezíravou odmlku. "Nepřerušuj mě, Soňo! Chtěl jsem tě jenom přesvědčit, že mě tehdy ponoukl ďábel a teprve pak mi ukázal, že jsem neměl právo udělat ten krok, protože jsem zrovna taková veš jako všichni! Ztropil si ze mně posměch a já teď přišel k tobě! Máš hosta! Přišel bych za tebou, nebyť jen veš? Poslyš: když jsem tenkrát k staré šel, šel jsem to, abys věděla, jen zkusit..."

"A zabil jste! Zabil!"

"Ale jak jsem zabil? Copak takhle se zabíjí? Copak někdo jde zabíjet tak jako tehdy já? Jednou ti povím, jak to bylo... Copak jsem zabil nějakou babku? Sebe jsem zabil, žádnou babku! Zároveň jsem při tom navždy utloukl sám sebe!... Ale tu babku zavraždil ďábel, a ne já... Ale dost, dost už, Soňo, dost! Nech mě!" vykřikl náhle v hysterickém zoufalství. "Nech mě!"

Opřel si lokty o kolena a sevřel hlavu v dlaních jako v kleštích.

"Ta bolest!" zaúpěla utýraně Soňa.

"Ale co teď, co mám dělat teď, jen řekni!" zvedl k ní náhle hlavu a podíval se na ni s tváří sešklebenou zoufalstvím.

"Co mám dělat!" vykřikla, prudce se vztyčila a v očích, doposud zalitých slzami, jí náhle blýsklo: "Vstaň!" Chytila ho za rameno; povstal a užasle na ni hleděl. "Jdi, a hned teď, v tu chvíli se postav na nároží, pokloň se a nejdříve zlíbej půdu, kterou jsi poskvrnil, a pak se pokloň celému světu, do všech čtyř světových stran, a nahlas oznam všem: 'Já jsem vrah!' Pak ti bůh znovu vrátí život. Půjdeš? Půjdeš?" ptala se, a třesouc se jako osika, chytila ho za obě ruce, pevně mu je tiskla a upírala na něho planoucí pohled.

Její nenadálé zánícení ho překvapilo, ba ohromilo.

"Ty tedy myslíš, abych šel do vězení, Soňo? Abych se sám udal?" zeptal se ponuře.

"Vzít na sebe kříž a vykoupit se jím, to musíš udělat."

"Ne! Já k nim nepůjdu. Soňo!"

"A jak, jak jenom chceš žít? S čím chceš žít?" hořekovala Soňa. "Copak i po tomhle ještě můžeš? Jak chceš ještě mluvit s matkou? (Ach bože, co si počnou, co si teď počnou!) Copak záleží na mně! Ale vždyť už ses rozešel s maminkou i se sestrou. Ano, rozešel ses s nimi, rozešel. Panebože!" vybuchla. "Sám to přece víš nejlíp! Ale jak, jak vlastně chceš žít a nemít nikoho! Co si teď počneš?"

"Nebud' naivní, Soňo," namítl tiše. "Čím jsem se na nich provinil? Proč bych k nim chodil? Co bych jim řekl? To všechno je chiméra... Oni sami hubí milióny lidí, a ještě to vydávají za ctnost. Jsou to podvodníci a ničemové, Soňo!... Nikam nepůjdu! A co jim řeknu – že jsem zavraždil, ale peníze že jsem se vzít neodvážil a schoval je pod kámen?" dodal s jedovatým úsměskem. "Ještě se mi vysmějí a řeknou: hlupák, že nevzal. Zbabělec a hlupák! Nic, vůbec nic nepochopí, Soňo, nejsou hodni pochopit. Proč bych k nim chodil? Nikam nepůjdu. Nebud' tak bláhová, Soňo..."

"Utrápis se, utrápis," tvrdila a úpěnlivě k němu vztahovala ruce.

"Možná, že se dělám ještě horší," poznamenal zachmuřeně a trochu zamyšleně. "Možná, že jsem ještě člověk, a ne veš, a že jsem předčasně sám sebe odsoudil... Ještě budu bojovat."

Daniel Defloe – ROBINSON CRUSOE

Ráno se probudil Robinson docela svěží. Sluneční paprsky se již prodíraly skulinami mezi kameny do jeskyně. Kolik je asi hodin, napadlo Robinsona. A kolikátého asi je, který den? Rozhodl se, že si musí zaznamenat datum přistání na ostrově a od tohoto data zaznamenávat a počítat všechny dny pobytu. Rozpomínal se, který to byl den, kdy ztroskotala loď. Vzpomněl si, že to bylo docela určitě ve čtvrtek, prvního července roku 1666. Na ostrově je již čtvrtý den, takže je dnes čtvrtého července a právě neděle. Kam však toto datum zaznamenat? Nemá ani papír, ani čím psát. Což aby vryl datum nožem do skály? Jak však bude počítat dny? Kdyby vryl každý den jednu čárku nožem do kamene, zničil by za nějaký čas svůj jediný a tak důležitý nástroj-kapesní nůž. Potom Robinsona napadlo, že hned poblíž vchodu do jeskyně roste několik mladých stromů. Což kdyby zaznamenával dny vrypem do jejich kůry? Ano, to bude daleko snadnější.

Když jsem se probudil, byl již bílý den, nebe jasné a bouře utichla, takže moře se již tak nevzdouvalo a nezmítalo jako včera. Překvapilo mě však, že přes noc vyzdvihl příliv loď z písčiny a zanesl ji až k onomu skalisku, na které mě vlna vyvrhla. To bylo sotva na míli od pobřeží, a ježto loď se držela ještě zpříma, přál jsem si dostat se na palubu, abych zachránil aspoň některé užitečné věci.

Slezl jsem se stromu, rozhlížel se kolem a tu první, nač jsem připadl, byl člun. Zahánán vlnami a větrem ležel na břehu asi dvě míle napravo odtud. Běžel jsem v tu stranu po břehu, pokud jsem mohl, ale v cestě byl chobotnatý záliv na půl míle široký. Vrátil jsem se tedy, maje prozatím na mysli spíše lodní vrak, z kterého bych rád něco vynesl.

Záhy po poledni se moře značně utišilo a odliv natolik opadl, že jsem se dostal až na čtvrt míle k lodi. Tu mě přepadlo nové hoře. Viděl jsem, že kdybychom byli zůstali na palubě, zachránili bychom se všichni, všichni bychom byli vystoupili na tento břeh a já bych tu nebyl zanechán v nejhorší bídě, sám a bez útěchy. Oči se mi zalily slzami, ale uvědomiv si, že mi pláč nepomůže, pomýšlel jsem, jak bych se dostal na loď. Svlékl jsem se, poněvadž bylo vedro, a skočil jsem do vody. Ale když jsem doplaval k lodi, naskytla se mi nová nesnáz; totiž jak se dostanu na palubu. Uvzlá loď trčela vysoko z vody a já nenalezl nic, zač bych se chytil a vyšplhal se vzhůru. Obeplul jsem dvakrát loď a tu jsem spatřil koneček lana visící z přídě, jež jsem kupodivu poprvé nepostřehl. Visel dosti nízko, takže jsem ho po delším namáhání dosáhl a vyškrábal se po něm na palubu. Tu jsem shledal, že loď je puklá a značně již zatopena. Ležela u paty písčitého úskalí se zádí vysoko zdviženou a přídí bezmála ve vodě. Paluba však byla suchá a věci, které tu byly, nebyly smočeny. Jisto, že jsem se nejprve ohlížel po věcech, pokud se uchovaly a pokud nikoliv. Lodní zásoby jsem našel v suchu a nedotčeny vodou. Ježto jsem byl jak náleží hladov, ihned jsem zašel do komory, kde byl chléb, naplnil jsem si kapsy suchary a jedl jsem, pátraje přitom dále, poněvadž času nebylo nazbyt. Ve velké kajutě jsem našel také trochu rumu, i notně jsem si přihnul, abych si dodal odvahy v dalším počínání. Postrádal jsem teď jedině člun, abych naložil mnohé věci, které budu potřebovat.

Nic však nepomůže, myslíme-li na svá přání se založenýma rukama. Nouze mě naučila vynalézavosti. Měli jsme na palubě několik zásobních ráhen, stěžňových čnělek a několik trámů. Rozhodl jsem se, že jich užiji, i házel jsem s paluby všechna dřeva, jež jsem unesl, přivazuje každé provazem, aby je voda neodnesla. Poté jsem slezl s lodi, a sehnal dříví k sobě, svazoval jsem čtyři klády na obou koncích v jeden vor, jak nejlépe jsem dovedl, upevňuje napříč dvě nebo tři kratší dřeva. Mohl jsem pak docela dobře přecházet na svém plavidle, ale těžší náklad by asi neuneslo. I dal jsem se znovu do práce a

širočinou jsem rozsekal jednu stěžňovou čnělku po délce asi na tři kusy, které jsem s velikou námahou připevnil k svému voru. V naději, že se takto opatřím potřebnými věcmi, pracoval jsem horečně a vykonal jsem, co bych jinak nikdy nedokázal.

Můj vor byl nyní dosti silný, aby unesl slušné břemeno. Přemýšlel jsem teď, co bych naložil a jak bych uchránil svůj náklad před vodou. Naložil jsem nejdříve všechna prkna a fošny, kterých dobře upotřebím. Pak jsem vypáčil tři lodnické truhlice, a vyprázdnil je, spustil jsem je na vor. Prvou z nich jsem naplnil potravinami, totiž: chlebem a rýží, třemi holandskými sýrci, pěti kýty maso (jímž jsme se na lodi ponejvíce živili) a troškou evropského obilí, kterým jsme krmili drůbež, jež byla však již snědena. Byla to pšenice pomísená s ječmenem, ale jak jsem se později s žalostí přesvědčil, zrní bylo buď ožráno krysy, nebo časem pozbylo klíčivosti. Našel jsem také několik lahvic, které náležely našemu kapitánu, a v nich šest galonů araku. Ostatní věci jsem položil prostě na vor, poněvadž v bednách už nebylo místo. Mezitím příliv poznenáhlu postupoval. S nelibostí jsem pozoroval, jak odplavil můj kabát, košili i vestu, které jsem zanechal na břehu, pustiv se do vody toliko v krátkých plátěnkách a v punčochách. Tato ztráta mi připomněla, abych se ohlédl po nějakém šatstvu, jehož jsem také našel hojnost. Vzal jsem však jenom, čeho jsem právě postrádal, pomýšleje spíš na jiné věci, především na různé nástroje, jichž bude při práci potřeba. Po dlouhém hledání jsem našel bednu s tesařským náčiním, která mi byla mnohem dražší a užitečnější nežli loď po vrch naložená zlatem. Spustil jsem ji na svůj vor, aniž jsem ji prohledával, poněvadž jsem zhruba věděl, co v ní je.

Antoine Francois Prévost – MANON LESCAUT

Manon je můj osud.
Manon je můj osud.
Manon je všechno, co neznal jsem dosud.
Manon je první i poslední můj hřích,
nepoznat Manon, nemiloval bych.
Manon je motýl. Manon je včela.
Manon je růže, vhozená do kostela.
Manon je všechno, co neztratí svůj pel.
Manon je rozum, který mi uletěl!
Manon je dítě, Manon je plavovláska.
Manon je první i poslední má láska.
Manon, ach Manon, Manon a Arrasu!
Manon je moje umřít pro krásu...

Manon podobná andělům,
Manon, pro niž zlořečím všem svým přátelům.
Manon. Milenko! Ach Manon! Dítě...
Manon, ach Manon, Manon! Miluji tě!
Kéž by mě vaše ruka náležela.
Chtěl bych ji spoutat zlatým prstenem.
Pak byste mně snad patřila celá!
Mé srdce hoří pro vás plamenem.
Ach Manon Lescaut, já se nepoznávám.
co bylo včera, není už.
Pučí mi vousy. Běda čím se stávám!
Ach Manon Lescaut, Manon! Já jsem muž...!
Ať spadnou cáry těchto bídných rolet!
Překážejí mně jak ten těsný šat.
Mé srdce, nesmíš, nesmíš mně tak bolet.
Já vás mám, Manon, rád...
á vás mám, Manon, rád.

Objevila jsem ji u obsahu této bolestné knihy a moc se mi líbila. Tak moc, že ji sem dávám. Není nijak veršovaná, ale je tak smutná a od srdce! V jednoduchosti je složitá, v neveršovanosti veršovaná se stává, uchu líbeznou a srdce ustrnujícím dělá toho, kdo to čte potichu pro sebe.

Johann Wolfgang Goethe – FAUST

MEFISTOFELES

Tak po čemže jsi vlastně toužil?
Měls jistě vznešený a smělý cíl.
Jak jsi tak pod měsícem kroužil,
snad po luně jsi zatoužil?

FAUST

Naprosto ne! Zde této země kruh
pro velké skutky dost má ještě místa.
Má vůle cosi zázračného chystá,
k odvážné práci sílu má můj duch.

MEFISTOFELES

Chceš slávu získat svými činy?
Á, přicházíš od héroiny.

FAUST

Zemí chci vládnout! Vlastnictvím!
Nic není sláva. Čin je vším.

MEFISTOFELES

Básníci už se přihlásí ti,
i zítřek bude tě tak ctíti,
a bláznem bláznové se vznítí.

FAUST

To vůbec chápat neumíš.

Co o lidské ty touze víš?

Ty trpký, ostrý, zlý, až strach,
co víš o lidských potřebách?

MEFISTOFELES

Nuž staň se po tvé vůli – pro mne!
Svěř mi ty plány přehromné!

Charles Bukowski – ŽENY

Bylo mi 50 a už čtyři roky jsem neměl žádnou ženskou. Ani žádnou kamarádku. Pokukoval jsem po nich, když jsem je míjel na ulici nebo kdekoli jsem je potkal, ale sledoval jsem je bez touhy a s pocitem marnosti. Pravidelně jsem masturboval, ale představa vztahu s ženou - dokonce i v platonické rovině - přesahovala mou fantazii. Měl jsem šestiletou nemanželskou dceru. Žila se svou matkou a já jsem platil alimenty. Kdysi dávno jsem byl ženatý, to mi bylo 35. Toto manželství vydrželo dva a půl roku. Manželka se se mnou rozvedla. Zamilovaný jsem byl jen jednou. Zemřela na akutní alkoholismus. Bylo jí tehdy 48, mně 38. Moje žena byla o dvanáct let mladší než já. Věřím tomu, že ani ona už nežije, i když jistý si nejsem. Psala mi dlouhý dopis o každých Vánocích ještě šest let poté, co jsme se rozvedli. Nikdy jsem neodpověděl.

Nevím přesně, kdy jsem poprvé spatřil Lýdii Vanceovou. Bylo to asi před šesti lety; já jsem zrovna po dvanácti letech přestal být poštovním úředníkem a zkoušel to jako spisovatel. Měl jsem strach a pil víc než kdy jindy. Pokoušel jsem se o svůj první román. Během psaní jsem každou noc vypil půllitr whisky a dvanáct plechovek piva. Kouřil jsem levné doutníky, psal, pil a poslouchal v rádiu vážnou hudbu až do svítání. dal jsem si za úkol deset stránek za noc, ale nikdy jsem až do dalšího dne netušil, kolik už mám napsáno. Ráno jsem vstal, vyzvracel se, potom jsem šel do obýváku a podíval se na pohovku, kolik tam leží stránek. Pokaždé jsem svou desítku překročil. Někdy tam leželo sedmnáct, osmnáct, třidvacet, pětadvacet stránek. Samozřejmě bylo nutné práci za každou noc probrat nebo vyhodit. Trvalo mi dvacet jedna nocí, než jsem napsal svůj první román.

Majitelé domu, ve kterém jsem tehdy žil, co bydleli vzadu, si mysleli, že jsem cvok. Pokaždé, když jsem se ráno probudil, stál na verandě velký hnědý papírový pytel. Obsah býval různý, ale většinou v těch pytlích byla rajčata, ředkvičky, pomeranče, zelená cibule, plechovky s polévkou, červená cibule. Popíjel jsem s nimi každý druhý večer pivo až do čtyř nebo do pěti ráno. Starý pán vždycky vašel ven a jeho paní a já jsme se drželi za ruce a já ji občas políbil. Vždycky jsem jí dal ve dveřích velkou pusou.

Byla celá vrásčitá, ale nemohla tomu odolat. Byla to katolička, a vypadala roztomile. když si nasadila svůj růžový klobouk a šla v neděli ráno do kostela.

Charles Bukowski – POŠTOVNÍ ÚŘAD

„...není nad vůni dobrého, čistého potu, ale není nic horšího než zápach starého potu...”

Dobrý bože, pomyslel jsem si, slyším dobře? Tohle určitě dotuje vláda. Tenhle dement mě učí, že se mám mýt v podpaží. Inženýrovi nebo koncertnímu mistrovi by tohle neudělali. Ponižuje nás.

Myslím, že chtěl použít i slovo „hygiena“, ale prostě ho ve své slovní zásobě nenalezl.

William Shakespeare – ROMEO A JULIE

JULIE

Ach Romeo, Romeo! Proč jsi Romeo?

Své jméno zapři, odřekni se otce,
anebo, nechceš-li, zasvěť se mně,
a přestanu být Kapuletová.

ROMEO

Mám ještě poslouchat? Či odpovím?

JULIE

Tvé jméno jenom je můj nepřítel.

Tys jenom ty. Ty vůbec nejsi Montek.

Co je to, Montek? Ruka ne, ni noha,
ni paže, ani tvář, ni jiná část,
patřící k člověku. Proč nemáš jiné jméno?
Copak je po jméně? Co růží zvou,
i zváno jinak vonělo by stejně.

A tak i Romeo, nebýt Romeo zván,
by nebyl o nic méně drahocenný
než s tímto jménem. Romeo, svlec to jméno!

A za ně, které není částí tebe,
si vezmi mne!

ROMEO

Beru tě za slovo.

Nazvi mě svým, a budu znovu pokřtěn.

Už nechci nikdy víc být Romeo.

JULIE

Kdo jsi, ty muži zahalený tmou,
že do mých tajů takhle vpadáš?

ROMEO

Jménem ti říci nedokáži, kdože jsem.

Mé jméno se mi protiví, že tobě
nejdražší světice, je proti mysli.

Mít je tu napsané, já bych je roztrhl!

JULIE

Sto slov jsem sluchem ještě nevypila
z těch drahých úst, a přece znám ten hlas. -

Nejsi ty Romeo? A nejsi Montek?

ROMEO

Ni to, ni ono, máš-li mi to za zlé.

JULIE

Kde ses tu vzal? A proč jsi přišel? Mluv!

Zahradní zeď je vysoká a strmá,
a toto místo smrt, když uvážíš,
kdo jsi, kdyby tě zastih někdo z našich.

ROMEO

Na křídlech lásky přeletěl jsem zed'.
Let lásky nezastaví ani hradby.
Co láska může, to i udělá,
a tvoji příbuzní mi nezabrání.

William Shakespeare – HAMLET

HAMLET:

Žít nebo nežít - to je, oč tu běží:
zda je to ducha důstojnější snášet
střely a šípy rozkacené sudby,
či proti moři běd se chopit zbraně
a skoncovat je vzpourou. Zemřít - spát -
nic víc - a vědět, že tím spánkem skončí
to srdcebolení, ta sterá strast,
jež patří k tělu, to by byla meta
žádoucí nade všechno. Zemřít - spát -
Spát. Snad i snít? Á, v tom je právě háček!
To, jaké sny by se nám mohly zdát
v tom spánku smrti, až se těla zbudem,
to, to nás zaráží. To je ten ohled,
jenž bídě s nouzí dává sto let žít.
Vždyť kdo by snášel bič a posměch doby,
sprostoty panstva, útlak samozvanců,
soužení lásky, nedobytnost práva,
svévůli úřadů a kopance,
jež od neschopných musí strpět schopný,
sám kdyby moh svůj propouštěcí list
si napsat třeba šídlem? Kdo by chroptě
se potil krví na galejích žití,
než jen, že strach z něčeho po smrti,
z těch krajů neobjevených, z nichž nikdo
se nevrací, nám ochromuje vůli
a dává snášet raděj zla, jež známe,
než prchnout k jiným, o nichž není zpráv?
Tak svědomí z nás ze všech dělá baby,
tak pomyšlením v nedokrevnou šed'
ruměná svěžest odhodlání chřadne
a podniky, jež mají spár a spád,
se pro ten ohled vychylují z dráhy
a trátí jméno skutku. Ale tiše!
Spanilá Ofelie! Vzpomeň, dívko,
v svých modlitbách mých hříchů všech.

OFELIE:

Ach princi!
Jak má se Vaše Výsost už tak dlouho?

HAMLET:

Děkuji poníženě: skvěle, skvěle, skvěle.

OFELIE:

Mám od vás, princi, stále ještě dárky,
Jež dávno toužím vrátit. Prosím vás,
raďte je přijmout teď.

HAMLET:

Kdo? Já? Já nikdy
vám nedal nic.

OFELIE:

Dal, Výsosti. A spolu s dárky slova
tak rozmilá, že jedenkaždý z nich
měl jejich vůni. Ta teď vyvanula,
a tak je vracím. Dary nejbohatší
se mění v trety, když se dárce mračí.

Zde, Výsosti.

HAMLET:

Ha, ha! Jste počestná?

OFELIE:

Výsosti!

HAMLET:

Jste krásná?

OFELIE:

Proč, Výsosti?

HAMLET:

Protože, jste-li počestná a krásná, vaše počestnost
by neměla obcovat s vaší krásou.

OFELIE:

Což není počestnost nejlepšího společníka krásy?

HAMLET:

Není. Neboť krása spíše udělá z počestnosti kuplířku,
než počestnost z krásy něco k svému obrazu. To za
starodávna býval protimluv, ale novější dobou jsou na to
doklady. Miloval jsem vás kdysi.

OFELIE:

Ano, Výsosti, vedl jste si tak, že jsem tomu věřila.

HAMLET:

To jste neměla. Roub mravnosti nás nikdy
nezušlechť tak, abychom přestali zavánět starým Adamem.
Já vás nemiloval.

OFELIE:

Tím horší můj omyl!

HAMLET:

Jdi do kláštera! Proč bys chtěla rodit hříšníky?

Nejsem zrovna ten nejhorší, a přece toho na sebe vím, že
by bylo lépe, kdyby mě matka nebyla povila. Jsem velmi
pyšný, mstivý, ctižádostivý. Mám v sobě více špatností,
jež jenom číhají na můj pokyn, než lze si pomyslit, než
lze si představit, než mohu spáchat za jediný život.

Nač by se zase chlapi jako já měli plouhat mezi nebem
a zemí? Jsme všichni vyložení padouši. Nikomu z nás
nevěř! Jdi tam, kam patříš, do kláštera jdi!